

ERDÉLYI GAZDA

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET

HIVATALOS

KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden kedden egy iven és az egyleti tagoknak ingyen küldetik meg.

Nem tagok egész évre 2 frttal fizethetnek elő, féléves előfizetés el nem fogadtatik.

Pénz- és értékküldemények az

ERDÉLYI GAZDA KIADÓ-HIVATALÁHOZ,
a lap szellemi részét illető közlemények az
ERDÉLYI GAZDA SZERKESZTŐSÉGÉHEZ
czimzendő.

A hirdetési díjszabályzatot lásd az utolsó lapon

Szerkesztő bizottság: elnök **Paget János**; **Berde Áron**, **Szentgyörgyi József**, **Vörös Sándor**,
felelős szerkesztő: **Szabó Sámuel**,

Tartalom: Beszélgetés az új erdőtörvényről. VII. e-s. — A gazd. egylet kert. szakosztályának évi működése. II. Szentgyörgyi Lajos. — A sertés-mételykóról. Pethő György. — Egyveleg. — Vidéki gazd. tudósítások: N.-Enyed, N.-Doba. — Üzleti heti szemle. — Piaczi árak. — hirdetések.

Beszélgetés az új erdőtörvényről.

VII.

Az első czim III. fejezete: az erdőrendészeti hatóságokról és közegekről. **IV. fejezet:** az erdő birtokosok által saját erdeikben elkövetett erdőrendészeti áthágásokról. **V. fejezet:** a hatóságokról, az illetékességről és eljárásról előbbiekre nézt.

Biró. A III-ik fejezet czimében nem értem mi az az erdőrendészet.

Erdész. Azt már láttuk biró uram, hogy a törvény az erdők fenntartásának érdekében, bizonyos szabályok által korlátozza a birtokosokat az erdei gazdálkodásban; a következő czim alatt pedig oly rendelkezéseket szab, melyeknek feladata az erdőnek idegenek által való pusztítását és mekárosítását meggátolni s ezek ellen az erdőbirtokos érdekeit védeni. A törvény továbbá az erdei termékek szállítására nézt is oly szabályokat állít fel, melyek a szállítók közt, valamint ezek és a szállítási ut által érintett vagy átszelt területek birtokosai közt az összeütközéseket lehetőleg meg lözzék, elhárítsák, vagy pedig törvényes megoldásra juttassák; egy szóval: a törvény az erdei dolgokban bizonyos rendet állapít meg.

A törvény ezen határozatainak s az ezekre alapított hivatalos rendelkezéseknek összességét s ezek kivételére, megtartására és a megtartás ellenőrzésére vonatkozó intézkedéseket, egy szóval ezeknek kezelését: erdőrendészeti-nek nevezik.

Erdőrendészeti hatóságok azon hivatalos testületek, melyek erdőrendészeti ügyekben ítélnék, határoznak és

rendelkeznek; erdőrendészeti közegek pedig azon hivatalos személyek, kik a törvényben megállapított, valamint az erdőrendészeti hatóságok által tett rendelkezéseknek, szabályoknak megtartása felett örködnek; az azokkal összeütköző tényeket felfedezni és meggátolni igyekeznek s azok megtorlására a törvényes lépéseket megteszik. Ezen hatóságoknak és közegeknek hatásköre tehát nemcsak a törvény első, hanem némely más a többi czimek alatt mondottakra is kiterjed. Hogy mégis ezen első czim alatt szól róluk a törvény, ez azért van, mivel ezen hatóságoknak és közegeknek legfőbb feladatául tüzi ki az erdők fenntartását, mely épen ezen czim tárgyát képezi.

Az elsőfoku, vagyis legelső erdőrendészeti hatóság a közizgatási bizottság, ezt a testületet biró uram is ösmeri.

Biró. E testület áll a megyékben a főispánból, az alispánból s más, összesen 10 főhivatalnokból, a kik a közigazgatásnak, közlekedésnek és törvénykezésnek lehetőleg minden ágából vannak válogatva, aztán meg a megyei közgyűlésnek 16, két-két évre választott tagjából. De a hivatalos tagok közt nincsen erdész.

Erdész. Igaz, de a választottak közt lehet. Ha pedig ezek közt sem volna elegendő, megengedi a törvény szakértő kültagok választását, kik a közigazgatási bizottság ülésein csak erdőrendészeti ügyekben bírnak szavazattal (26. §.) A szükség szerint így megtöltött közigazgatási bizottság kebeléből három tagu albizottságot választ az erdőrendészeti ügyek elintézésére, melyek üléseiben az erdőfelügyelő is, mint véleményező tag részt vesz. A közigazgatási bizottság teendőiről a 25. §. elég világosan szól.

A másodfoku erdőrendészeti hatóság a földmívelési m. kir. miniszterium.

Biró. De hiszen a földmívelési ministeriumban nem volt eddig erdőrendészeti osztály!

Erdész. Eddig ugyan nem volt, de most állítanak fel olyat,

melynek élére természetesen oly embert keresnek ki, aki a jeles szakértelmet a hazafiság, az ügybuzgóság és szorgalom legmagasabb fokával egyesíti. Csak ilyen ember győzheti meg a rá váró óriási munkát.

Biró. Hát az erdőfelügyelő, a kiről már előbbi szakaszokban is volt szó, miféle hivatalnok?

Erdész. Az erdőfelügyelő a lelke az erdőtörvénynek; csak a kár, hogy az ország szomorú pénzügyi helyzete miatt csak 14-et szándékoznak az egész Magyarországra nézve kinevezni*) pedig kétszer ennyi sem volna nézetem szerint igen sok. Ezeknek ámbár al-erdőfelügyelők is lesznek rendelkezésük alá adva, rémitő sok dolguk és nehéz feladatuk lesz.

Képzelve csak el bíró uram, ha a nagy Magyarország egy tizenegyed részének erdőségeit bizná a kegyelmed gondviselésére, körülbelül egy millio katasztrális holdat s azt minden évben legalább egyszer be kellene utazni, öt év alatt a véderdőket mind kijelölni, az ezekről, valamint a 17. §-ban megnevezett erdőbirtokokról szerkesztett gazdasági üzemterveket megvizsgálni s azok felől a közigazgatási bizottsághoz véleményt beadni — örködni a felett, hogy ezen gazdasági terveket az illető birtokosok megtartják-e — rendszeren több megyére terjedő kerületében folytonosan szemmel tartani az erdőket s éber figyelemmel kísérni azok kezelését, hogy a törvényt a birtokosok át ne hágják, ezen kívül a közigazgatási bizottságnak és a földmívelési miniszteriumnak rendeleteit teljesíteni, oda jelentéseit felterjeszteni. . .

Biró. Uram Isten mekkora terület, mekkora tömeg s hány felé kell szegény embernek szakadni. Ez nem lesz egyéb emberkinzásnál! Bizony ki kellene azoknak a felügyelőknek a számát legalább harminczra kerekíteni és segédekkel is ellátni őket.

Erdész. Hiszen lesznek is még ugynevezett segéd felügyelők is mellettük. Nehéz, de felette dicső feladatuk lesz ezen erdőfelügyelőknek; melynek ha megfelelnek, úgy meg fog látszani kezök áldásos munkája egy emberöltő alatt kerületük erdőségein, mint a jó papé és tanítóé a falu népességén.

Biró. Adja isten, hogy úgy legyen!

Erdész. Nekik fenyegetéssel, tanácssal, lelkesítéssel, mindent el kell követniök, hogy az erdők mennél jobb karban tartassanak, — a vágások mennél szebben és helyesebben újítottassanak fel, — mennél okszerűbb és jövedelmezőbb gazdálkodás honosuljon meg a községeknél és a magánosoknál is és mennél több termékenyen, vagy sovány legelőt is alig nyújtó kopár terület erdősítették be egyesek vagy társulatok által. Sőt az sem szenved kétséget, hogy az erdészeti statisztikai adatok összegyűjtését is rájuk fogja bízni a földmívelési miniszterium.

Hogy nagy súlyt fektet a törvény az erdőfelügyelőkre, mutatja az is, hogy a 28. §. szerint egyenesen a Király Ő Felsége által neveztetnek ki.

Biró. Hát ki fog velük rendelkezni?

Erdész. Ők tulajdonképen a földmívelési miniszterium-

nak közegei s annak erdészeti osztályával lesznek legszorosabb összeköttetésben. Attól kapják a szolgálati utasításokat, rendeleteket, ahoz küldik jelentéseiket stb.; mindazonáltal az egy törvényhatóság területén lévő erdők állapotáról szóló évi jelentéseiket s mindazon felterjesztéseiket, melyek a törvényhatóságot s annak egyes polgárait, erdőbirtokosait közvetlen érintő intézkedésekre vonatkoznak s a mely eseteket a törvény különösen meghatároz; a közigazgatási bizottsághoz intézik s csak ez küldi fel azután a hatáskörén túlhaladókat a földmívelési miniszteriumhoz.

Ezen kívül az erdőfelügyelő a közigazgatási bizottság erdőügyi albizottságának is véleményező tagja s előbbinek felszolgáltatására nemcsak véleményadással tartozik, de annak a törvény értelmében tett rendelkezéseit is köteles teljesíteni. Ő tehát valódi kapocs a kormány és a törvényhatóság közt; össze kell egyeztetnie, összefűznie a törvény által felkarolt közérdekeket a magánosok érdekeivel. És bíró uraimék s mások is, kikre erdő van bízva, vagy ilyelek birtokosai, csak saját érdekükben fognak cselekedni, ha az erdőfelügyelőnek kitelhetőleg kezére dolgoznak és tanácsadását bizalommal veszik igénybe.

A törvénynek ezen fejezete írja körül az előbbi fejezet kezdetén (17. §.) megnevezett erdőbirtokosok kezelő tisztjeinek és erdőőreinek minősítvényét, kellekeit, azok eskütelétét; azokat közbiztonsági közegeknek mondja ki és löfegyver viselését engedi meg nekik; továbbá elrendeli, hogy az erdőőrök rovatos erdei naplóba írják az erdőn tapasztaltakat, különösen az erdei károkat sat. Ezen napló adatai az erdei kihágást elkövetőkkel szemben, mindaddig, míg az utóbbiak az ellenkezőt bizonyítani nem képesek, törvény előtt hiteles.

Könnnyen beláthatni, hogy az ily erdőtiszteknek és erdőőröknek, nagy előnyük van azon birtokosokra nézve, kiknek szolgálatjában állnak; mert tekintélyük mind a nép, mind pedig a hatóságok előtt nagyobb s különösen az általuk feljelt adatok, feljegyzések, bemondások, erdei kihágások és vétések tárgylásánál nagy sullyal bírnak a bíróság előtt.

Nem lett volna tehát méltányos, ezen előnyökből bármely magán birtokost is kizárni. Ezért a 45. § kiterjeszti azokat mindazon magán erdőbirtokosokra, kiknek erdőtisztjei, illetve erdőőrei, az e fejezetben megállapított kellekekkel bírnak, a közigazgatási bizottságnál bejelentetnek, feleskettetnek s ott nyilván (evidentiában) tartatnak.

Az első czim IV. fejezete az erdőbirtokosok által saját erdőbirtokosok által saját erdeikben elkövetett erdőrendészeti áthágásokat írja körül s azokra a büntetést is kiszabja, de megértéséhez az előbbieket után, már külön szakbeli magyarázat nem szükséges, ép úgy, mint az V. fejezethez sem, mely ugyanezen áthágásokra nézve elsőfoku hatóságnak a közigazgatási bizottságot, másodfokunak pedig a földmívelési miniszteriumot jelöli meg s a jelentést, tárgyalást, fellebbezést sat, egyszóval az eljárást írja le.

Evvel tehát be lenne fejezve az erdőtörvény első czime. Reméllem édes bíró uram, hogy ha az eddigiekbe beletörödtünk

*) Időközben a kinevezések nagyobb része megtörtént. Szerk.

a többiekénél kevesebb magyarázat lesz már szükséges és így hamarabb átesünk rajtuk.

(Folytatása köv.)

e—s.

Az erd. gazd. Egylet gyümölcsészet-, kertészet- és méhészeti szakosztálya működése.

II.

A febr. 4-iki ülés tárgyai közt Gyürki „Borászatiunk reformjai“-ból tüntet föl egyes téves állításokat Szentgyörgyi Lajos a szőlők terméketlensége és átörökléséről, melyek annyival nagyobb hibáknak jeleztek, mivel az író 30 éves tapasztalataira hivatkozik s pedig különösen az átöröklésről állítottak teljességgel nem lehetnek valók, a hol t. i. az mondatik, hogy a szőlőt meg lehet szoktatni, hogy két gerezdnél többet ne teremjen, mely így szoktatott szőlőtőről, ha dugványokat csinálunk, szóval: bármilyen módon szaporítunk, az azokról nyert utódok szintén megtartják anyjuk 2 fürtöt termő sajátosságos természetét.

Egy pár ilyeszerű állítás kivételével azonban a nagyon is jeles mű át meg átolvasása által igen hasznos és szükséges tudnivalók birtokába juthatnak ügytársaink.

Továbbá a Kassán megjelenő jeles szőlészeti és borászati havi füzet mutatott be elnök által s végül Ritter tagtárs által hozott Tavaszai jó Lujza finom körte s feleége által készített igen kitünő alma-kocsonya s elnök ada igen jeles Kock orange-peppin és Válesi herceg almái izleltettek.

Egy héttel későbbi ülésben lépések tételtek a tekintetben, hogy Erdélyi ősi almáinak színezett képei előállíttassanak, mely célból az igen tisztelt választmány ez évi budgetbe kegyeskedett is 50 frtot fölvenni, illetőleg utalványozni.

Egyebek mellőzésével főleg látjuk ma izlelt gyümölcsök közzül következő jelesebbeket: Xawer Buvier, Champagnei renet, Stettini piros = Török Bálint, Foederal pármén és ananasz renet dr. Berde Árontól, igen jeles Batul és Pónyik Szentgyörgy Lajos kertjéből, mely utóbbi, dacára petyesedni szokott természetének, még ma is teljesen ép és finom volt, oltóanyagát Enyedről kapta volt 1861-ben nehaj Molnási József ref. leánytanító és énekvezér ur jeles gyümölcsöséből s most termelt harmadszor. Ugy látszik, hogy valóban fölüláll másféle pónyikokon.

A febr. 18-iki ülésen id Bodor Pál Citrom renet, Narancs és Borsos hazai- és kitünő Renette marque almain kívül egy nagyszerű gyűjtemény izelésével foglalkozott a szakosztály a Korbuly Bogdán ur pinczéréből, egyről-egyig saját termelése ez Korbuly urnak és pedig nagy részben a párját nem sok helyen található Lompéti terjedelmes gyümölcsösben, hová régóta szállítja gyümölcsészetünk kiváló nestora az Egyesület köztelke csaknem minden jelebbnél-jelesebb fajú alma, körte s úgy másnemű oltványait. Bizonytalán meg is van abban már minden, az Egyesület kertjébe meghozatott jelesebb faj, úgy, hogy ha történetesen el se per tet nek kertünk földszinéről, — amott Lompéten minden jó megtalálható lenne, avval a különbséggel, hogy könyvezetés azokról soha sem vitelt. Melynél fogva abban gyümölcsérés, alias kifejlődottség idején is csak olyan gyümölcsészek találhatják föl magukat, kik évek

hosszu során foglalkoztak rendszeresen a gyümölcsök megismerésével, mint pl. Egyletünk e nemű szakosztálya néhány avatottabb tagja.

A tulajdonos ur maga belátja, hogy telepének determinálására be kell következni az időnek és pedig lehetőleg addig, míg életben vannak azok, kik a köztelek productumaival ismeretesek.

Az izlelt, körül-belül 42-féle névtelenül hozott mai gyümölcsből csupán kétőt nem birt azonnal megnevezni a szakosztály.

Itt voltak: az igen szép Casseli nagy renet, Blenheim-peppin, Schönbrunni-renet, Baumann-renet, Ang. téli ar. pármén, Adáms pármén, Nemes hercegnő, Orleansi-renet, Champagnei-ren., Szürke francia-ren., Csemege-ren., Loan pármén satb-satb.

A febr. 25-iki ülésben a köztelek 1878-ban megállított 60—60-féle alma- közte anyafatáblájának 100—100-ra növesztése történt meg id. Bodor Pál, Brassai József, Ritter Gusztáv és Szentgyörgyi Lajos fölkért négyes bizottság betervezés alapján. Mely névsort, mihelyt terünk engedi — érésük szerint — közölni igyekszünk, jó szolgálatot vélvén tenni ez által gyümölcsészetünk mivelőinek.

A mai izeléshez is nagy részben a Korbuly Bogdán ur-féle jó gyümölcsök szolgáltatták az anyagot.

A márt. 8-iki ülésben elhatározottat, hogy erdélyi ősi almafajaink — most már kereken 30 — egy külön táblába állíttassanak be és pedig a volt riezling tábla legészakibb felébe keletre nyugatra húzódó sorokba, hogy így az Erdélyi gazd. egylet köztelkén, „Erdélyi ősi alma fajai“ szinről szinre szemlélfelők lehessenek.

Izleltettek egyebek közt a kitünő Angol Gulderling, piros pármén és Mandula ren. elnöktől s néhány más jó Máday János lelkész, Hutter Sámuel és Vécsai Sámuel uraktól.

Örömmel vette tudásul a szakosztály, Szentgyörgyi József tagtárs jelentése folytán, hogy ezutánra Fekete Pál szőlészeti vándortanár az ig. választmány ajánlata következtében gyümölcsészeti vándortanárra is kinevezetett; azon okból főképp, hogy a szőlészeti útjában eső községi faiskolák ügyét lehető figyelemmel kísérje. Valamint azon másik választmányi végzés is igen jól hatott szakosztályunkra, miszerint boldog emlékü, nagy alapítónk „gr. Bethlen László emléké“, czimen évenként főképp gazdasági vándorgyűlések alkalmával 100 frt osztassék ki oly lelkészek és néptanítók közt, kik magukat a gyümölcsészet terén jutalomra érdemesítették.

A márt. 10-iki ülésben Brassay József 40—50 éves pomologus tagtárs gyümölcsészeti rajzzal illusztrált terjedelmes kéziratát saját kérése következtében egy 3 tagú bizottságnak adatott ki — Szabó Sámuel, Veress Ferencz és Ritter Gusztáv személyében, hogy azokról való véleményes jelentéseiket, annak idején megtenni sziveskedjenek.

Egy Budapesten Primoz István által készített új szerkesztetű metsző ollót mutat be Gamauf tagtárs véleményezés tekintetéből; kiadatott Szentgyörgyi Lajos s később Tóth Tamásnak és Fekete Pálnak; mely a megpróbálók által kissé drá-

gának (1 frt 70 kr.) de czélszerű jó magyar találmánynak állítottatott.

Ez alkalommal egyszersmind fölkéretett Gamauf tagtárs, hogy a phylloxeráról irt s a természettudományi nyilvános felolvasáson előadott művét még egyszer sziveskednék szűkebb körben, szakosztályunkban ismételni, mire a szerző teljes készséggel ajánlkozott s nagypéntek délutánján elég szép számú hallgatóság előtt repetálni is sziveskedett.

A hernyófészkek és fagykárók megvizsgálása czéljából 4 tagu bizottság kéretett fel, mely eljárva megbízatásában, örömmel értesíti a szakosztályt a felől, hogy egyáltalán a hernyófészkekből kiettek rovarrevő daláraink a tartalmat, elannyira, hogy 2—300-ban is alig lehetséges 1—2 satnya porontyot elvéve találni, sőt egész gyümölcsösökben egyetsem találtak.

Nagy vitát keltett ezen állítás a szakosztályban pro et contra a fölött, hogy kell-e hát az idén hernyózni vagy nem, valamint a tekintetben is kérdés merült fel, hogy vajjon a tartósan erős télnek tulajdonítassék-e a hernyók megsemmisülése, vagy drága énekes madárkáinknak.

A fölvilágosító és teljesen tájékoztató előadásokból kiderült, hogy a hernyók elpusztulását semmi egyébnek, mint nagyon rá kényszerült czinkéinknek tulajdoníthatjuk. Melyből folyólag csakugyan eljöttnek hisszük azt az időt, melyben több tiszteletet s kiméletet kérünk, követelhetünk czinkéink s más ityemü kedves madárkáinknak. A dolog másik ágával t. i. a hernyózással hallgattunk, mert hisz ha kimondatik vala, hogy nem kell, ki tudja jövőre mily következményei lehetnek volna s aztán különben sem volt egészen fölösleges ebbeli munkánk.

A 24-én tartott ülésben néhány igen csinosan csomagolt almát mutat be Ritter tagtárs, melyet ő egy nagy magyar lap hirdetése következtében hozatott meg Szörény megye Káransebesi „Lörczudvar“ földmívelési mintagazdaság telepéről „Transylvaner“ neven. A hirdetésben 2000 métermázsza állván rendelkezésre, nagy zajt csaphattak az illetők vele. Ez különben az ök és vevők dolga volt, elég az hozzá, hogy „mi“ csak azért bosszankodtunk, hogy hogyan adhatták e különben külsőleg a gyógyihoz jóformán hasonló, de belsőleg annál sokkal gyengébb, vagy helyesebben szólva rossz bingyónak, az Erdélyi nevet. Nem ismerte közülnk ezt senki, de nem is tudott belőle megenni senki egy harapást is. S ök pár ezrével össze hordják mázsáját. Sokkal helyesebb lesz vala annak erdei, mint erdélyi nevet adni. Mely elnevezés ellen azonnal ki is jelentette a szakosztály tiltakozását, a mit itt a nyilvánosság terén ismételt tenni kötelességünk.

Szentgyörgyi Lajos,
szakosztályi jegyző.

A sertés-mételykórról.

Ezen kórral a f. évben találkzzám először. Eddig nem volt alkalmam azzal megismerkedni sem elméletileg, sem gyakorlatilag; mert rendelkezésem alatt álló gyógyászati munkák egyikében sincs említés téve, hogy a mételykór a sertéseknél is előfordulhatna. Jelen évben, tapasztalati adatok gyűjtésére

szolgált számomra egy, több mint ezer darabot számláló sertésállomány.

A tárgyra térve nem tartom feleslegesnek, az okulás helyesebb levouhatása czéljából a mételykór felléptét megelőző időszakra visszamenni és röviden ösmertetni a mételyessé lett sertések élet és tartás módját.

Mult évben bő makktermés lévén, sertéseinket lapályerdők tölgymakkjára utalók. Berekedésig, úgy az öreg koczák, mint a két és egy éves süldök nemcsak feljavultak, de meg is hiztak, annélkül, hogy gyanut kelthettek volna valamely lappangó betegség iránt.

Jött a tél s már november hóban 30 cm. hó esett a fagy-talan földre s deczember végéig változó idő mellett kemény fagy és sertéseink csökkenése nélkül, háborítlan folyt a makkoltatás. Az öreg koczák deczember hó elején lefajztak, jó eredménnyel, mindamellert, hogy 3—4 ujjnyi szalonnájuk volt, tartásukra szolgált langyos moslék reggel és estvei adagolva és a déli órákban pár órai — járás-kelés kedvéért — makkoltatás mindaddig, míg a kis malaczkok elválasztási ideje nem közelgett; mihelyt a malaczkok kellően ettek, az anyáktól fokozatosan vonatott meg a makkon kívüli tápszert, bár ezeknek romlása rohamosan kezdett látszani, még az elválasztás nem volt keresztül vive, midőn az egész nyájon nagy mérvű soványodás és étvágytalanság észleltetett s nem sokára megkezdődött a döglés.

A két évesek zöme deczember hóban, kihizva és egészségesen adatott el s így ezekből csak a visszamaradt mustra szolgálhata tanulmányi alapul, mely kis csapat az egy évesek közzé osztatott be s csupán makkra szorítottak még akkor is, midőn január hó folytán 50—60 cm. magasan fedte a hó a nagy hideg által átfagyasztott talajt. Ily előzmények után, elssoványodás és étvágytalanság állott be s ezekkel karöltve a döglés.

A sertésenyésztést vezető tiszt megtevé jelentését és a baj okául gyomor és béllöbet monda. A makkoltatási hely és sertéstanya távolsága miatt, említett tiszt információja után történt rendelés, mely állott a gyuladást csillapító és az étvágyat elősegítő gyógyanyagokból, különösen felhiva az illetők figyelmét a takarmány megváltoztatására, ajánlva a makkot felcserélni mesterséges tápszerekkel — korpa- vagy daramoslék; szemes pótszerekkel; de utóbbi helytelen takarékoságból mellőztetett és az eredmény nem csak elmaradt, de sőt még a döglés is tetemesen szaporodott.

A helyszínén többszöri megjelenés, a beleg állatoknak megvizsgálása és több elhullottnak felbonczolása után, az alábbi kórtünet és bonczlelet állapított meg.

Kórtünet. A beteg sertések elssoványodva (több mint 50%), beteges kinézéssel, felgörszített háttal, üres husfalak és düledező léptekkel ténseregnek, fejüket mintha nem bírnák, oly esetlenül hordozzák; az étvágy megszűnván, a nyujtott eleddel megvetik és inkább úrnának, mintha természeti ösztönük a földben kerestetné a gyógyanyagot; a szemek bádgyadtak, álmosak, a szem felére fehéreskéksárga, általában a takhártyák halványak

Különösen feltűnő az étvágy teljes elvesztése, mely ily

mérvenben más mételykóros állatoknál nem észleltetett, minek magyarázatát a makk életteni hatásában vélem találni.

Bouczlelet. Külsőleg a hullán, a száj és orrüregegen kijövő sárgás, habos nyák megjegyzendő. Belsőleg, a hastalak felhasítása után vérszegény, vízkóros és senyvtüneteket láthatói, a vastag és vékony belek nyákhártyái gyularosan bántalmazva, idült gyomor és béllobmaradványra mutatnak, a máj a rendesenél nagyobb, halvány, felülete egyenletlen, csomós, állománya parázs, az epevezeték és hólyag piszkos, barnás folyadékában nagymennyiségű mételyférgnek találhatók, a mellüregben vizenyős vér található, a tüdő és szív vérszegény, fonnyadtas, utóbbi összeesett forma.

A talált mételyférgnek csak szabadszem és gyarló kézi nagyítóval vizsgálhattak meg s az ösmert lapos és lándzsás (Distoma hep. és lanceolatum) mételyférgnek bizonyultak.

Gyógymód. „Nincs ok okozat nélkül“, ezen alapigazságból indulva, első és fődolog a kór-okot felfösmerni és eltávolítani. De mivel a mételykórnál a kór-okkal gyakran nem vagyunk tisztában, után kell puhatolnunk, hogy valyon mi gyakorolt döntő befolyást arra, hogy állataink nem bírnak dacolni azon bajjal, mely rendes táplálkozási viszonyok közt, alig válhat végzetessé.

Az adott és belviszonyok szerint, más-más okra fogunk találni.

Igy az ösmertetett esetben, bár a döntő ok az őszi vizenyős legelő lehetett, de az okozat nagyobb veszélyé csak akkor lett, midőn állatainkat a nagy hideg sanyargatá, a fagyott makkot kellett enniök, vízhiányban szenvedtek és a földben nem turkálhatának, felkeresni azon gyökereket és gilisztákat, melyek az egyik vagy másik kártékony befolyást ellensúlyozhatták volna!

Általában ugy a takarmány változtatás jobbról rosszabbra vagy annak fogyatkozása, csekélységnek látszó, de azért sok tekintetben fontos szerepet játszó anyagoknak elvonása, után pótlás nélkül határozottan veszélyes lehet.

Ha sikerült a kór-okokat feltalálni, siessünk azokat a mennyiben lehetséges egészen eltávolítani, vagy legalább kártékony hatásukat ellensúlyozni, jobb takarmányozás, figyelmes gondozás és oly gyógyanyagok használatával, melyek a szervezet egyes részei működésének serkentése és előmozdítására hatnak s a mennyiben nem bírunk oly gyógyszert, mely csupán az egyes szervre is biztosan hat, igyekezzünk a rokon életműködésű szervek munkásságát istápolni és fokozni, hogy így az összműködésnek egyensulya lehetőleg fenntarítsék.

A gyógymód és gyógyszerek részletes leírását, ezen lapok 8 és 25 számaiban megjelentek után — feleslegesnek tartom.

Ámbár nem létezik eddigi ismereteink szerint szer, mely a mélelyférgnek biztosan és gyorsan megöli, de azért jóformán veszélytelenül tehetjük e bajt, ha kellő időben fölfedezve, megfelelő gyógymód és táplálkozási rendszert öntudatosan és karöltve használunk.

Midőn sertéseinknél a mételykór konstatáltatott, megkísérünk jóformán minden ösmert gyógymódot, de azok egyikével sem értünk el eredményt, míg az étvágy felélesztése (gyógy-

szerek s különösen lóhussal) nem sikerült; mihelyt étvágyuk megjött, a javulás szemmel látható volt, gondoskodván könnyen emészthető, bő és tápduos takarmányról. Ez történt az anyáknál s bár a baj későn észrevéve, elkésve gyógykezeltetett, a döglési százalék alig ment 15-re.

Ellenben az egy éves süldőknél a gyógyszer takarmány változtatás nélkül adatván, rövid idő alatt azoknak 50%-lija hullott el s hogy hasonló sorsra nem jutott a megmaradt 50%-li, csupán a vásárló kassai hentesnek az érdeme!

De menjünk tovább. Az említett süldők legselejtebbjei közül, melyeknél a dögrováson csak a huzás hiányzott, behozatott szemeink elé 12 drb. s hogy a mételykört illetőleg a kétség ki legyen zárva, azonnal leszúratott 2 drb., melyek a mételyférgektől ellepve találtattak. A behozatal márczius közepén történt, ma június 26-at írunk és a 10 drbból él kileucz — pompás paprikás válna bármelyikből, — megdöglött egy drb. ezelőtt tiz nappal tüdőgyulladásban s felbonczoltatván: a mételyregnek nyoma sem volt.

Nem is volt mételyes ezen állat? az aligha hihető, tehát hová lettek a mételyférgnek? . . A tudományos kutatások kideríték, hogy azok elérve bizonyos kórt, megtermékenyülnek petékkel telve s ezek a bélcsatornán át elhagyják az állati testet és a külvilágban különböző átváltozásokon mennek keresztül, mignem ismét az állati testbe jutnak s így tovább élnek ki tudja meddig?

De valyon hová lesznek a férgnek, ha azoknak csak petéi ürittetnek ki? . . Meg kell semmisülniök, hisz másképp nemcsak tenyészállatainknak, de a vadállatoknak is, melyek közül szarvas, öz, vaddisznó és nyulban e sorok írója is talált mételyférget, ezen betegségben kellene elveszniök!

Pethő György,
gazdatiszt.

Egyveleg.

— A *phylloxera* Istriában. A klosterneuburgi vegyészeti életteni kísérleti állomás vezetője, dr. Rössler, ki kétszer látogatta meg Istriának *phylloxera* által megtámadott szőlőit, constatálta, hogy a megtámadott terület nem 30 hektár, mint előbb tévesen állították, hanem 150 hektár. Ebből mintegy 140 hektár összefüggő terület a síkföldön, míg a többi 10 hektár kisebb darabokban van elszórva a hegyeken, le egész Isola tájáig. E szerint a baj ott is sokkal komolyabb, mint jelezték.

— Nemzeti közösi *phylloxera* kongresszus fog Spanyolországnak Saragossa városában f. évi október hó 1-től 10-éig tartatni; az egyes államok Spanyolország kormánya által már meghivattak és mindegyik ismét a maga részéről több szakértőt nevezett meg, kik a kongresszust rendező állam kormánya által fognak személyükhöz intézett meghívók által meghivatni. Az eddigi megállapodások szerint a tanácskozásokban részt vehetui írásban vagy élőszóval, spanyol vagy francia nyelven, e két nyelven fognak az összes jegyzőkönyvek is közlé tételni.

— Az amerikai szőlőfajokból nyert borok

szesztartalmáról alábbi kimutatást vesszük, melyből kiderül, hogy a borok nem lévén különös jók, ezért kell reájuk oltani saját fajainkat. Az egyes fajokból nyert bor ugyanis következő sz-százalékot tartalmazza: Catawba-Columbia 10·6 százalék; Ohio 10·5 százalék; Pensylvanai Isabella 7·8 százalék; Amber cragot 6·8 százalék; Vitis aestivalis 5·7 százalék; Vitis Cordifolia 5 százalék; Cordifolia connecticut 2·3 százalék. Ezek ugyan elég gyenge és silány borok. Nálunk is, főleg Zalamegyében, holdszámra terjedő Catawba ültetvények vannak, melyek itt korántsem adnak oly rossz és gyenge bort, mint hazájokban, Amerikában.)*

M é n v á s á r l á s. A földmivelési miniszterium kir. álladalmi méntelepek ménlétszámának kiegészítését rendelve el, felhivatnak mindazok, kik eladó lovakkal bírnak, hogy azok leírását a származás, jelenlegi állomás és a kívánt árak megjelölésével együtt legkésőbb f. évi szeptember 10-ig nevezett miniszteriumhoz beterjesszék. A tenyésztők tájékoztatására szolgáljon, hogy csak 3 és fél- 8 éves hibátlan, egészséges és tenyésztésre teljesen alkalmasnak talált ménnek fognak az esetre megvételni, ha az érettök követelt árak a ménnek értékehez képest megfelelőeknek találtatnak. A bejelentett ménnek megszemlélésére és az alkalmasoknak talált ménnek árának megállapítására bizottságok fognak kiküldetni, melyekben az illető megyei lótenyésztő-bizottságok is képviselve lesznek. Az ajánlattevő tenyésztőkkel ideje korán közöltetni fognak azon központosítási állomások, ahol a bejelentett ménnek, előre meghatározott napokon, a vásárló bizottság elé vezetendők lesznek. A lótenyésztés emelésére alakult részvénytársulat által az ez idei őszi versenyek alkalmával tartandó ménkiallításra hasonlóképp fog vásárló biztos kiküldetni, ha tehát bárki ez alkalomra küldeni be eladó ményét, úgy ez alkalomosság esetén és megfelelő ár mellett meg fog vásároltatni. Azon tenyésztők, kik eladó méneiket már ennek előtte bejelentették volna, tudósítsák a miniszteriummal, hogy mények eladása iránti szándékuk nem változott-e meg, illetőleg, hogy eladók-e még méneik és mily áron.

— **A villanyosság alkalmazása a lisztiparban.** Két new-haveni fiatal ember egy villanyos lisztlisztitőt talált fel, mely folyóévi márciusban említett városban készült. A készülék alkalmazásától igen nagy hatást várnak. Az egész abban áll, hogy a lisztitartó felett egy sor kemény gumból készült henger van elhelyezve, melyek lassan forognak s e forrás közben juhorszalagokhoz sűrűdnak, mi által villanyosokká válnak. E villanyos hengerek magokhoz vonzzák a könnyű korpát, melyet aztán külön tartóba sepernek le. A korpának villanyosság által való különválasztása azon előnnyel jár, hogy így sokkal kevesebb a veszteség, másrészt lehetővé teszi, hogy a munka ne csak zart helyiségben végezhető legyen, hanem a munkát sok helyen végeztethessék.

— **A hernyók kiirtásának még egy ok szerű módja.** Ha egy serpenyőben izzó szénre pirítást történő gyanított vagy földi szurkot tesznek s azt a fa alá állítjuk. Ez eljárást gyakran kell ismételni, nevezetesen este és korán reggel,

*) A mit megízlettünk Isabella bor gyanánt, inkább bodzavirág herbaté, mint bor.
Szerk.

csöndes időben, mikor a rovarok a hűvös levegő behatása következtében el vannak csigázva. Minden füstölés után, a fát megrázzuk, alja egészen el lesz borítva hernyókkal, melyeket el kell égetni vagy másképen megsemmisíteni.

Vidéki gazdasági tudósítások.

Nagy-Enyed és vidéke, 1880. aug. 12.

Az aratás jobbadán beveződött, az eredmény igen kevés és a meglévő is töpörödött szemű, vetésre csak jól kiválasztva alkalmas. Tengeri jól ígér. Szénatermés közepes, egy pár helyen víz vitte el, más helyen odaszapolta. Sarju több helyen mutatkozik Gyümölcsstermes városunk határán szép van, vidéken kevesebb kielégítő. A szőlő faja jól fejlődött, de helyenként a jég verés nagyon látszik rajta, termés egyenletlen és általában közepesnek mondható. Állatok egészségesek. Időjárásunk esős és ha ez így tart, a szőlő és tengeri teljes megérése felett kételkedünk lehet. A meheknel a röptelenség mutatkozik.

D. Ö. M. . . . s.

N.-Doba, 1880. aug. 6.

A már végéhez jutó aratás elég kedvező vala, mert ha szintén buzavetéseink sok helyeken ritkásak voltak is, gazdagon kárpótolta ezt azon 90 liternyi szép szemű buzatermes, melyet 17 kővéből álló keresztjeink adnak. Rozskeresztjeink ennel is több szemet adnak, csak hogy e termény a közelebbi évek folytán tapaszalt gyenge siker okaert nemcsak nálunk, de szomszéd községeink határán is, kicsiny mérvben termeltek. Tavaszti vetéseink is elég jók s azok között a tengeri, kivétel nélkül korai avagy késői, gazdag termést ígér, melynek gyors fejlődését nagyon elősegítette azon folytonos meleg időjárás, mely egész július hónapban uralkodott s melyet annak utolsó napjától a jelenig tartó esőzések váltottak fel. Herti és mezői növényeinkre rendkívül hasznosak voltak az óhajta várt jó esőnek cseppei, melynek megszüntével a derült égről a tündöklő nap kezdte szellővelenni jótékony sugarait. Gyümölcsstermesünk igen gazdag. Alma, körtve. és szilvafánk gazdag terméssel ékeskedvén, semmi kívánni valót nem hagynak lenni, nemcsak hanem a szilvafák ágai igen sok helyen a rendkívüli bőtermés sulya alatt összetöredezték. A gyümölcsstermelés községeinknek s általában e vidéknek jelentékeny jövedelmi forrást kepezi, mely okból Nagy és Kis-Doba községe lakói a gyümölcsstermet iránt kiváló előszeretettel viseltetnek s a gyümölcslákat nagy gondalal ültetik, nemesítik, gondozzák. S hogy itten sokféle nemes gyümölcslajok találhatók, elegendő igazolja azon körülmény, hogy az életrevaló szomszéd diosadi asszonyok a cseresznyeérésen kezdve szüretig, folytonosan szállítják innen a külföltre gyümölcsöket. Kolozsvár s főleg Nagy-Károly-felé. Gyümölcslaink természetileg utolsó helyen áll a szőlő. A mily gazdag volt szőlőhegyeink termése a közel múlt két évben, epen oly szegény s keveset ígérő most. A hosszasan tartott zord tél, mely itt-ott nagy gyümölcslákat is kipusztított, rendkívül megromgálta szőlőhegyeinket, melyek nagy részben fedetlenül maradtak. Az elfagyott szőlőtöveket, hová a dombos részen levők egy részét nem lehet számítani, földszintre kellett vagni s ezért a gerezdéket igen könnyen meg lehet számítani. Régebben rendszeres elfedettük szőlőinket, csak a közelebbi években tett s károsnak nem bizonyult kisélet folytán maradt el a múlt ősszel is a fedés, mely mulasztás, úgy szólva, három évi termésnek rovására történt. Bezeg az elfedett szőlők, a föld és nagy hó által a hideg ellen védve levén, szépen termettek csak hogy ilyenek vajmi ritkán találunk. Intesül szolgálhat eme sulyos csapás a szőlőbirtokos közönségre, hogy szőlője elfedését, mely a végzendő munka arányában oly gazdagon kifizeti magát, jövőre el ne mulassza. Emellett mondatja egyes szőlőbirtokosokkal ezen igaz szavakat: „nem ok nélkül fedtek el a régi őrök a szőlőt, nekünk is el kell azt fedni ezután!” Így tanulunk magunk kárára. Csakugyan igaz azon közpöldsbeszéd „tapasztalat az élet mestere!” Vajha e tanítómester szavait az élet minden viszonyai között megtartauók s hasznunkra fordítanók!!!
Botka Károly.

Üzleti heti szemle.

(A „Pesther Lloyd“ nyomán.)

Gabona és gyapjúpiac Budapest, 1880. augusztus 8-tól augusztus 14-ig

Buza üzlet az országos eső folytán emelkedett; forgalom 75 000 metermázsa ár 10 frtól 10 frt 72 krig.

Rozs nagyon szilárd, forgalom — metermázsa, ár 9-25 frtig.

Árpa kevés volt, forgalom 3000 metermázsa, ár: takarmányárpa 6-50 frtig, seres árpa 8-25 frtig.

Zab szintén kevés, forgalom — metermázsa, ár 5-75 frtól 6-40 frtig.

Törökbuza kereslet jó, forgalom 20,000 metermázsa, ár 5-70 frtól 7-45 frtig.

Gyapju összesen eladatott mintegy 150,000 kilogr. Árak per 56 kilogramm közepes aljgyapju 85—86 frt, jó hibátlan bácskai egynyiretű mintegy 75 frt, vékonyzálu bácskai egynyiretű 68—74 frt. közep gyapju 64—66 frt, tiszai kétnyiretű téli gyapju 74—75 frt; bánáti zigaja rendes árbar.

Gvárilag mosott gyapju mintegy 5500 kilogr. adatott el 2 frtól 3 frt 55 krig kilogrammonként.

Gabona-árak:

minimum és maximum: Budapest aug. 14. | Bécs aug. 14.

Buza	10-70 — 11-25 frt	10-12 — 12-10 frt
Rozs	9-25 — 9-50 frt	9-30 — 10-75 frt
Árpa, takarmány	6-00 — 6-15 frt	6-00 — 6-50 frt
Árpa, szeszfőzésre	6-75 — 7-25 frt	— — — frt
Árpa, seres	8-00 — 8-50 frt	7-75 — 9-60 frt
Zab	6-35 — 6-55 frt	6-20 — 8-55 frt
Törökbuza	7-40 — 7-45 frt	6-00 — 8-50 frt

Budapesti marhavásár aug. hó 12-én Összes felhajtás 2283 drb nagy és 768 drb. apró marha. Ebből eladatott 31 drb. bika, 800 drb. ökör, 1139 drb. vágó tehén, 230 db. fejős tehén, 83 db. bival, 368 db. borju, 400 db. birka. Árak: bika darabonként 62—118 frt, ökör páronként 160—300 frt, vágó tehén páronként 130—217 frt, fejős tehén darabonként 70—138 frt, bival páronként 150—240 frt, borju darabonként 8—17 frt, birka páronként 10—17½ frt. Húsárak 100 kilonként: ökörhús 50—53½ frt, tehénhús 48—51 frt, borjuhús 60—80 frt, bivalhús 46—48 frt.

Bécsi marhavásár aug. hó 10-én. Összes felhajtás 1947 drb és pedig 1472 drb. magyar, 107 drb. lengyel és 368 drb. német fajta, melyből 1908 drb. ökör, 18 drb. tehén, 14 drb. bika és 4 drb. bival. Árak 100 kilonként: magyar húz 57—62½ frt, lengyel ——— frt, német 58—62 frt, tehén 52—56 frt, bika 48—55 frt, bival ———52 frt. Lában darabonként 125—225 frtot fizettek.

Köböányai sertésvásár aug. 13-án. (Az első magyar sertésbirtok és kölcsönfelvevő részvénytársaság jelentése) Az őszi üzletre mult héten beállott kedvezőbb hangulat e héten még jobban fokozódott az által, hogy a külföld, de különösen Észak-Németország minden várakozáson felül élénk részt vett az üzletben, azon kívül más fogyasztási helyeken is nagyobb kereslet mutatkozott, mi által az elhajtás a mult hetihez képest 50%-al emelkedett. A hetizárlat szilárd.

A mai berlini vásári jelentést t. cz. ügyfeleink figyelmébe ajánljuk.

Heti átlag árak: magyar válogatott 230—280 klgr. 60—60½ kr, 180—220 klgr. 60—61 kr, 300 klgr. felül 60 kr, vidéki sertés 58—59 kr., szerb 58—59 kr., klgrmkint tiszta súly szerint.

Eléség árak: tengeri emelkedő, kész áru 7 frt 60—70 kr. árpa 6 frt 40—50 kr. mm. Helyi állomány: augusztus 6-án maradt 68,970 drb. Felhajtás: Alvidékről hizott 5260 drb., alvidékről hizó 580 drb., Szerbiából 520 drb., Romániából 170 drb., Magyar kir. állam vasuttal 340 drb. összesen 75840 drb. Elhajtás: Felvidékre 530 drb., Bécsbe (m. héten 416 drb.) 2840 drb., Csehországba 650 drb., Bodenbachon át 3280 drb., Rutkán át 50 drb., Stuttgárba 50 drb., Összekötő vasuttal 240 drb., Budapesti fogyasztás 1800 drb., Kültelki fogyasztás 60 drb., összesen 9500 drb. Marad állomány 66,340 drb. A részvény szállásokban 11,620 drb. van elhelyezve.

Az egészségügyi és transito szállásokban maradt augusztus 8-án maradt 3908 drb., ehhez jött: szerbiai 521 drb., romániai 168 drb., összesen 4597 drb., ezekből eladatott 1260 drb., marad állomány 3337 drb., é. p. 869 drb. szerb és 2468 drb. román. Az egészségi vizsgálatnál eddig 763 drb. a fogyasztás alól kivonatván, kiirtatott.

Disznózsír üzlet jó kereslet folytán szilárd; kész áru hordóval együtt 68 frtig, augusztus—sept. havi kötésben hordó nélkül 66 frt.

Szalonna üzlet gyenge kereslet alatt; vidéki szalonna 59—60 frt, városi áru 62—63 frt, füstölt szalonna 68—69 frt.

Bécsi sertésvásár august. 10-én. Összes felhajtás 2787 drb. és pedig 851 drb. nehéz, 1158 drb. középnehéz és 778 drb. süldő; melyből 1734 drb. magyar, 778 drb. orosz-lengyel, 180 drb. szerb és 95 drb. oláh fajta. Árak 100 kilonként: nehéz 53—54 frt, középnehéz 48—52 frt, süldő 37—50 frt.

Helyettes szerkesztő: SZABÓ SÁMUEL.

Hirdetések.

Lezálog-kölcsönök

a birodalom bármely részében telekkönyvezett földhírtokra 1000 frttól kezdve bármily magas összegig, 4½% vagy 6% kamat mellett törlesztésre a legelőnyösebb feltételek mellett, ugyancsak bekebelezett terhek kifizetését gyorsan eszközli a

Hat. engedélyezett

„Ipar- és kereskedelmi ügynöki iroda“.

(2.) (33—52.) Kolozsvárt, Paris-utca 19-ik sz. sajtóház.
Értekezhetni posta útján, vagy személyesen naponta d. u. 2—4 óráig.

Egy kevésbé használt, jó állapotban levő, 45 ctm. átmérővel bíró, angol pengéjű körfűresz 50 frtért eladó.

N.-Pestény, u. p. Hátszeg.

(1.—3.) (22.) **Kónya Ferencz.**

Pincze felszerelési eszközök, bor és sörfejtő szivattyúk, dugaszoló és palaczköltő gépek,

de különösen gazdasági gépek nagy raktára, ugymint
törökbuza morzsolók 35 forinttól kezdve,

Mayer-féle Trieurök,

melyek a konkolyt, bükkönyt és vad zabot tökéletesen kiválasztják
kaphatók kedvező feltételek és jótállás mellett

az első magyar gazdasági gépgyár összpontosított raktár
és gépműhely erdélyországi fióktelepében

(5.)

(25.—45.)

WALSER FERENCZ-nel

Kolozsvárt, bel-monostorutcza 12. szám.

Pinczei árak.

A heti vásár			Egy hectoliter vagy metermáza*						100 kilo		köbméter	1 kilo
helye	napja		oszte buza	egy buza	rozs	árpa	zab	törökbuza	széna	szalma	tüzifa	marhahús
Á r a k r a j o z á r o k b a n												
Beszteroze	aug. 10		650	600	600	—	400	475	200	80	320	40
Brassó	aug. 13		700*	550*	500*	450*	210*	500*	230	—	225	48
Osik-Szereda	aug. 11		900	—	650	575	375	525	180	100	160	36
Décs	aug. 10		830*	760*	620*	560*	330*	600*	460	100	200	36
Déva	aug. 7		850	700	700	400	295	600	330	100	200	36
Szásébetváros	aug. 14		650	450	400	—	320	400	200	—	220	44
Fogaras	aug. 13		800*	—	643*	—	200*	667*	180	—	245	42
K.-Fehérvár	aug. 7		1210*	1120*	910*	—	295*	665*	280	100	240	48
Bj.-Sz.-Miklós			—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kolozsvár	aug. 12		850	—	520	—	320	500	250	220	300	48
M.-Vásárhely	aug. 12		950*	800*	800*	500*	320*	530*	300	100	450	44
Nagy-Enyed	aug. 12		990*	780*	600*	—	310*	500*	410	120	220	44
N.-Szeben	aug. 13		830	680	530	440	230	430	130	100	300	48
Begesvár	aug. 5		730	530	400	—	320	410	170	100	150	44
B.-Sz.-György	aug. 9		750	700	410	300	200	530	300	160	250	44
*Z.-Régen	aug. 12		683	430	550	—	—	413	200	70	220	40
Sz.-udvarhely	aug. 10		900	750	500	—	400	500	250	60	200	36

*) A csillaggal jelelt árak metermázásra értendőek.

Mellékletek

100 darabonként 1 forint 40
krjával számíttatnak.

A hirdetés szövegét
a t. megrendelő minden
külön díj nélkül tet-
szés szerint akarhanszor
változtathatja.

Az „Erdélyi gazda” hirdetési díjszabályzata.											
A kívánt tér megnevezése	széri hirdetésnél										
	1000 forint										
	7	20	3	6	95	120	140	160	180	210	240
1/10 v. özetz oldal	7	20	3	6	95	120	140	160	180	210	240
1/16 v. fél "	4	10	18	13	35	60	70	80	90	105	120
1/18 v. negyed "	3	6	9	17	24	30	35	40	45	53	60
1/24 v. nyolczad oldal	2	3	5	9	12	15	18	20	23	27	30
1/30 v. tizenhatod "	1	2	3	5	6	8	9	10	12	14	16

Ezenkívül 10 kr helyvevő díj van az a hányzor a hirdetés megjelentik

Egyletünk t. tagjai
és
lapunk t. előfizetői

25% vagyis egy negyedrés
engedélyben részesülnek
ha hirdetésük beküldésekor
társasági vagy előfizetői
minőségükre hivat-
koznak.